

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUISELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 116a

De geest van Pulcinella: licht in de duisternis

Zelf eens proberen? Weer zo'n leuke activiteit van het *Poppenspe(e)lmuseum*. Hoeveel verhalen zijn er wel niet geschreven over de herkomst van de Italiaanse *Pulcinella*? Hoe duisterder de oorsprong, hoe meer er valt te speculeren. Zeker is dat hij uit de buurt van Napels komt. Hij is een van de belangrijkste figuren uit de *commedia dell'arte* (spreek uit: kommeediadell'arte), een toneelvorm die in de zestiende eeuw is ontstaan. Veel personages uit deze volkskomedie kregen een vaste plaats in het *poppentheater*. Al spoedig is er uit Pulcinella een internationaal nageslacht ontstaan. Hij is de *stamvader* van veel Europese *poppencloons*. Pulcinella vertegenwoordigt de mens in al zijn vreugde, verdriet, moed en angst. Hij houdt ons een masker voor en helpt de mens achter het masker te ontdekken. Zijn verhaal gaat over hemel en hel en de strijd tussen goed en kwaad. Pulcinella vecht, worstelt, verstopt, (gaat) dood(t) en staat weer op. Door zijn opgewektheid is hij een lichtpuntje in de poppen- en grotmensenwereld.

De naam Pulcinella spreek je uit als: a. pulkinella, b. poelkinellaa of c. poeltsjenella. Vertel ons het juiste antwoord (a, b of c) en je ontvangt een aardigheidje. Wil je (nog) meer te weten komen over internationale (volks)poppenkastfiguren? Raadpleeg het *poppentheater-abc* op onze websites www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2, www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl of www.poppenspel.info. Afbeelding: fragment uit 'Le Anime del Purgatorio'/'The Souls of Purgatory'/'De gekwelde zielen'. Spel: Gianluca Di Matteo © (2007), Turijn. Foto: Giorgio Cossu © (Napels). Tekst en realisatie: Otto van der Mieden © (2010). Veel plezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruielkrant en -krabbel! Een dupák (spreek uit: doepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uittrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stille geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwierven de armen wijd uit.